

Sygn. akt I C 975/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2013r.

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Beata Sokalska

Protokolant Paulina Szkutnik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 czerwca 2013 roku w Kłodzku

sprawy z powództw R. K., P. K.

przeciwko (...) S.A. w S.

o zapłatę i rentę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w S. na rzecz powódki R. K. kwoty:

- 50.000,00 złotych (pięćdziesiąt tysięcy złotych 00/100)

- 10.330,00 złotych (dziesięć tysięcy trzysta trzydzieści złotych 00/100) tytułem skapitalizowanej renty za okres od 1 maja 2010r. do 1 kwietnia 2012r.;

II. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w S. na rzecz powódki R. K. dożywotnio rentę w wysokości 750,00 złotych (siedemset pięćdziesiąt złotych 00/100) miesięcznie począwszy od 2 sierpnia 2012r. płatną do dnia 10-go każdego kolejnego miesiąca z odsetkami ustawowymi w razie zwłoki w terminie płatności którejkolwiek z rat;

III. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w S. na rzecz powódki R. K. kwotę 7.084,00 złote tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w S. na rzecz małoletniego powoda P. K. kwoty:

- 25.000,00 złotych (dwadzieścia pięć tysięcy złotych 00/100)

- 10.560,00 złotych (dziesięć tysięcy pięćset sześćdziesiąt złotych 00/100) tytułem skapitalizowanej renty obligatoryjnej za okres od dnia 1 maja 2010r. do 1 maja 2012r.;

V. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w S. na rzecz małoletniego powoda P. K. rentę obligacyjną do ukończenia przez niego 24 roku życia w wysokości 600,00 złotych (sześćset złotych 00/100) miesięcznie od dnia 2 sierpnia 2012r., płatną do dnia 10-go każdego kolejnego miesiąca z odsetkami ustawowymi w razie zwłoki w terminie płatności którejkolwiek z rat;

VI. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w S. na rzecz małoletniego powoda P. K. kwotę 4.555,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 975/12

UZASADNIENIE

Powódka R. K. domagała się kwoty 25.000,00 złotych tytułem odszkodowania za śmierć męża M. K., 25.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia, skapitalizowanej renty w kwocie 2.080,00 złotych od 01.05.2010r. od 01.06.2011r. oraz skapitalizowanej renty po 750,00 złotych za 11 miesięcy od 01.06.2011r. do 01.04.2012r., nadto dożywotnio renty obligatoryjnej w wysokości 750,00 złotych miesięcznie.

Powód małoletni P. K. reprezentowany przez matkę R. K. domagał się kwoty 25.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia oraz skapitalizowanej renty obligatoryjnej w wysokości 10.560,00 złotych za okres od 01.05.2010r. do 01.05.2012r., nadto renty obligatoryjnej po 600,00 złotych miesięcznie do ukończenia 24 roku życia. Nadto powodowie domagali się zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwów podali, że w dniu 08.01.2010r. w wypadku samochodowym m.in. śmierć poniósł mąż powódki R. K., a ojciec małoletniego P. K., a sprawca wypadku posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej, którą powodowie powiadomili o wypadku i wezwali do zapłaty przysługujących świadczeń. Pozwana przyznała powódce R. K. kwotę 30.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia, 25.000,00 złotych tytułem odszkodowania oraz rentę w wysokości 160,00 złotych miesięcznie za okres od maja 2010r. Strona pozwana przyznała małoletniemu powodowi P. K. zadośćuczynienie w kwocie 30.000,00 złotych oraz rentę w wysokości 160,00 złotych miesięcznie od maja 2010r. do zakończenia 24-go roku życia.

W odpowiedzi na pozwy strona pozwana (...) S.A. w S. wniosła o oddalenie każdego z powództw.

W uzasadnieniu podała, że ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia 08.01.2010r., w wyniku którego śmierć poniósł M. K. - mąż powódki R. K., a ojciec małoletniego powoda P. K., jednocześnie podniosła, że wypłaciła z tego tytułu stosowne świadczenia, a dalsze roszczenia zgłaszane przez powodów są nieuzasadnione.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

M. K. - mąż powódki R. K., a ojciec powoda P. K. zmarł w dniu 28.01.2010r., w wyniku obrażeń których doznał w wypadku z dnia 08.01.2010r.

(dowód: k. 21);

Sprawca wypadku był ubezpieczony u strony pozwanej w (...) S.A. w S. z tytułu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

(bezsporne);

Powódka R. K. (lat 40) jest osobą schorowaną, od 30 lat cierpi na cukrzycę typu 1, w związku z tym od 1997r. ma przyznaną stałą rentę z tytułu niezdolności do pracy. W wyniku tej choroby powódka ma niesprawne ręce, bardzo słaby wzrok, uszkodzony układ krążenia, grzybicę.

Powódka była hospitalizowana na Oddziale (...) S.A. w 2012r., gdzie stwierdzono u niej cukrzycę typu 1 powikłaną, polineuropatię cukrzycową, toksoplazmozę oka lewego, niewyczuwalne tętno na tętnicach obwodowych kończyn dolnych. Powódka w związku z tym musi przestrzegać diety cukrzycowej, dokonywać

4 x dziennie badania poziomu cukru we krwi, przyjmować stale leki, przebywać stale pod kontrolą Poradni Diabetologicznej oraz Poradni Okulistycznej.

Nadto powódka ma rozpoznaną chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa oraz zmiany kostne stóp. Powódka odczuwa bóle nóg, rąk, gorzej widzi z roku na rok.

(dowód: karty informacyjne z leczenia k. 76-86, zeznania powódki k. 235-236);

Ze względu na przebyte choroby i zły stan zdrowia powódki zmarły mąż M. K. zajmował się codziennymi sprawami, robił zakupy, pomagał jej gotować, sprzątał, opiekował się powódką, a także wspierał psychicznie.

(dowód: zeznania świadka M. C. k. 234-235, powódki k.235-236);

Po śmierci męża powódka R. K. została sama z dzieckiem P. K..

Syn powódki małoletni powód- P. K. był bardzo związany emocjonalnie ze swoim ojcem. Urodził się po 10 latach małżeństwa był upragnionym i oczekiwanym dzieckiem, w związku z tym ojciec troskliwie się nim opiekował, jeździli razem na ryby, grali w piłkę, robili zdjęcia. W chwili śmierci ojca miał 8 lat, nie mógł zrozumieć co się stało, ciągle myślał, że tato do niego wróci, był to dla niego wielki szok.

(dowód: zeznania św. M. C.k. 234-235, powódki k. 235-236);

Po śmierci ojca małoletni powód P. K. źle sypia, ma stany lękowe, zaczął się gorzej uczyć, korzysta z opieki psychologa, nadto by uzupełnić braki w szkole miał dodatkowe zajęcia.

(dowód: zeznania powódki k. 235-236, św. M. C.k. 234-235);

P. K. jest również chory cierpi na niedosłuch, przeszedł jedną operację, niewykluczone, że będzie musiał przejść następną.

(dowód: zeznania powódki k. 235-236, św. M. C.k. 234-235, karty informacyjne z leczenia k. 171-180);

Powódka R. K. otrzymuje z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1997r., od maja 2011r. świadczenie wynosi 498,72 zł (netto), małoletni powód P. K. otrzymuje rentę rodzinną w wysokości 1082,92 zł (netto).

(dowód: k. 33,40,127,129);

Zmarły M. K., mąż powódki R. K. i ojciec powoda P. K., pracował w Kopalni (...) Sp. z o.o. i zarabiał w 2009r. średnio 2.070 zł

(dowód: zestawienie k. 35);

Ponadto M. K. był człowiekiem pracowitym, miał możliwość pracy w soboty i godzinach nadliczbowych i zawsze z tego korzystał, a także wykonywał na zlecenie znajomych prace murarskie, starał się by rodzinie niczego nie brakowało.

(dowód: zeznania św. M. C.k. 234-235, powódki k. 235-236);

Po śmierci męża powódka musiała z uwagi na swój stan zdrowia korzystać z pomocy osób trzecich przy cięższych pracach domowych- palenie w piecu, noszenie węgla i drzewa.

(dowód: zeznania św. k. 234-235, powódki k. 235-236);

Powódce R. K. pozwana przyznała 25.000,00 złotych tytułem odszkodowania, 30.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia i 160,00 złotych renty miesięcznie. Małoletniemu powodowi P. K. przyznano 30.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia i 160,00 złotych renty. Pozwana uznała, że są to świadczenia adekwatne do okoliczności faktycznych sprawy.

(dowód: pismo pozwanej k. 28);

Powódka R. K. z uwagi na swoją chorobę stale przyjmuje leki, 4 x dziennie bada poziom glukozy we krwi stosownymi paskami, musi stosować odpowiednią dietę. Powódka zakupiła granitowy pomnik na grób męża.

(dowód: faktury VAT k. 44-70);

Sąd zważył

Bezsporne jest, że strona pozwana (...) S.A. z siedzibą w S. ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia 8 stycznia 2010r., w wyniku którego ciężkich obrażeń ciała doznał mąż powódki R. K., a ojciec małoletniego powoda P. K., a następnie na skutek tych obrażeń zmarł.

Poza sporem jest, że pozwana wypłaciła powódce R. K. odszkodowanie w kwocie 25.000,00 złotych oraz zadośćuczynienie w wysokości 30.000,00 złotych oraz przyznała rentę w wysokości 160,00 złotych miesięcznie, zaś małoletniemu powodowi P. K. wypłaciła zadośćuczynienie w kwocie 30.000,00 złotych oraz przyznała rentę w wysokości 160 złotych.

Spór powstał na tle wysokości zadośćuczynienia należnego powodom, renty oraz wysokości odszkodowania dla powódki R. K. i wysokości zadośćuczynienia i renty dla małoletniego P. K..

Zdaniem Sądu powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Przewidziane w art. 446 § 4 k.c. zadośćuczynienie służy zrekompensowaniu krzywdy po stracie osoby najbliższej, a zatem uszczerbku dotyczącego strony osobowości człowieka. Krzywda objawia się w postaci cierpienia, bólu, poczucia osamotnienia, wstrząsu psychicznego wywołanego nagłą śmiercią osoby najbliższej, koniecznością zmiany życia.

Powodów ze zmarłym łączyły silne więzi emocjonalne i rodzinne.

Powódka R. K. od prawie 30 lat choruje na cukrzycę typu 1, przez całe lata chorowania mąż ją wspierał, dodawał otuchy, wspierał psychicznie i finansowo, był gwarancją na spokojne i bezpieczne życie w przyszłości. Śmierć męża była dla powódki wielką tragedią, z którą nie może się uporać do tej pory. Mąż był jedyną osobą, z którą spędziła dużą część swego życia. Powódka jest osobą młodą, mimo to z uwagi na to, iż jest bardzo schorowana ma niewielkie perspektywy ułożenia sobie życia osobistego.

Również życie małoletniego P. K. uległo diametralnej zmianie po śmierci ojca. W chwili śmierci ojca powód miał 8 lat, nie mógł zrozumieć, że tato do niego nie wróci, to traumatyczne przeżycie wpływa na proces dojrzewania powoda, po wypadku miał duże trudności w skoncentrowaniu uwagi, zaczął mieć problemy z nauką, ciągle ma stany lękowe, źle sypia. P. K. z ojcem łączyły silne więzi, spędzali razem dużo czasu, jeździli na ryby, robili wspólnie zdjęcia, grali w piłkę, ojciec był jego przyjacielem i wzorcem.

Okoliczności powyższe zostały potwierdzone wiarygodnymi zeznaniami świadków i powódki.

Zdaniem Sądu pozwana nie uwzględniła całokształtu okoliczności faktycznych, mających znaczenie dla ustalenia krzywdy powodów, co skutkowało zbyt niską kwotą zadośćuczynienia dla powodów R. K. i małoletniego P. K..

Zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. nie jest zależne od pogorszenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej i poniesienie szkody majątkowej, a jego celem jest kompensacja doznanej krzywdy, a więc złagodzenie cierpienia psychicznego wyrządzonego śmiercią osoby najbliższej i pomocy pokrzywdzonemu w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym jego sytuacji. Zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej krzywdy, która nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Jedynie rozmiar zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, które pośrednio może rzutować na jego umiarkowany wymiar i to w zasadzie bez względu na status społeczny i materialny pokrzywdzonego. Przesłanka "przeciętnej stopy życiowej" ma charakter uzupełniający i ogranicza wysokość zadośćuczynienia tak, by jego przyznanie nie prowadziło do wzbogacenia osoby uprawnionej, nie może jednak pozbawić zadośćuczynienia jego zasadniczej funkcji kompensacyjnej i eliminować innych czynników kształtujących jego rozmiar (vide: Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.05. 2012r. sygn. (...)).

Mając na względzie przytoczone wyżej okoliczności Sąd uznał, że adekwatnym zadośćuczynieniem kompensującym krzywdę powodów R. K. i jej syna P. K. będzie zadośćuczynienie po 55.000,00 złotych. Skoro powodowie otrzymali

od strony pozwanej kwoty po 30.000,00 złotych, Sąd zasądził na ich rzecz dalsze zadośćuczynienie w wysokości po 25.000,00 złotych.

Powódka R. K. domagała się również odszkodowania, podnosząc, że na skutek śmierci męża nastąpiło znaczne pogorszenie sytuacji życiowej.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego w szczególności zeznań świadka M. C. i powódki R. K., które to zeznania są spójne, logiczne i konsekwentne, pozwalają stwierdzić, że istotnie sytuacja życiowa powódki znacznie się pogorszyła w sferze materialnych warunków życiowych, w tym spowodowała utratę realnej możliwości stabilizacji lub polepszenia.

Powódka od 1997r. ma przyznaną rentę z tytułu niezdolności do pracy wskutek cukrzycy. Choroba ta powoduje brak odporności całego organizmu, zwiększając ilość zachorowań. Powódka cierpi na chorobę układu krążenia, polineuropatię cukrzycową, toksoplazmozę oka lewego. Wszystkie te schorzenia wymagają stałego, systematycznego leczenia i dużych wydatków na lekarstwa i odpowiedniej diety. Powódka ma ograniczoną sprawność motoryczną i czuciową. Mąż wykonywał w związku z tym większość czynności sprzątał, pomagał gotować, robił zakupy, obecnie powódka korzysta z pomocy osób trzecich w przynoszeniu węgla, drzewa i paleniu w piecu. W kontekście powyższego stwierdzić należy, że standard życia powódki uległ znacznemu pogorszeniu.

Z tych względów, mając na uwadze wypłacone powódce odszkodowanie w kwocie 25.000,00 złotych Sąd uznał, że roszczenie powódki o zapłatę dodatkowej kwoty 25.000,00 złotych jest zasadne i stanowić będzie stosowne odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia jej sytuacji życiowej.

Zwrócić przy tym należy uwagę, że przepis art. 444 § 3 k.c. nie stanowi o pogorszeniu sytuacji tylko finansowej, lecz życiowej. W przeciwieństwie do utraty środków utrzymania, pogorszenie sytuacji życiowej, o którym mowa w art. 446 § 3 k.c. ma sens szerszy (...) są to szeroko pojęte szkody majątkowe, często nieuchwytnie lub trudne do obliczenia, prowadzące do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej osoby najbliższej (G. Bieniek, H. Ciepła, S. Dułowski, J. Gudowski, K. Kołakowski, M. Zychowicz, T. Wiśniewski, Cz. Żuławski komentarz do Kodeksu Cywilnego, księga trzecia, Zobowiązania t.1, Lexis Nexis Wyd. 7 Warszawa 2007, s. 509).

Z uwagi na powyższe Sąd zasądził na rzecz powódki kwotę 25.000,00 złotych tytułem odszkodowania.

Niewątpliwe jest, że zarówno powódka R. K. jak i małoletni P. K. uprawnieni są do renty obligatoryjnej.

Uprawnienie do otrzymania tzw. renty obligatoryjnej określone w art. 446 § 2 k.c. wynika z ciążącego na zmarłym ustawowego obowiązku alimentacyjnego. W przypadku powódki podstawę tego obowiązku stanowi przepis art. 27 zd. 1 k. r. i o., zgodnie z którym, oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swoich sił oraz swoich możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczynić się do zaspokojenia potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego w postaci zestawienia zarobków zmarłego M. K. oraz decyzji ZUS wynika, że średnie zarobki męża powódki wynosiły 2.400, 00 złotych, zaś powódka otrzymuje rentę z tytułu niezdolności do pracy w wysokości 498,72 złotych netto. Wobec powyższego renta winna stanowić równowartość 750 złotych.

Strona pozwana zupełnie nie uwzględniła przesłanki renty obligatoryjnej dotyczącej potrzeb powódki.

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że opłaty stałe - niezależnie od liczby osób pozostających w gospodarstwie domowym - kształtują się na tym samym poziomie. Zatem powódka ponosi koszty związane z mieszkaniem, stałe opłaty przesyłu energii elektrycznej, koszty ogrzewania mieszkania w takiej samej wysokości mieszkając sama, jak gdy mieszkała z mężem.

Strona pozwana nie wzięła również pod uwagę potrzeb powódki, związanych z posiadaniem środków pieniężnych na zakup leków i leczenie, które obciążają jej budżet comiesięcznie. Nie może być mowy o tym, że o wysokości renty decydują działania matematyczne polegające na zsumowaniu renty powódki i dochodów męża, podzieleniu tej sumy na trzy osoby (w tym małoletniego P. K.), celem ustalenia wielkości dochodu przypadającego na jednego członka

rodziny. Powódka otrzymuje obecnie rentę stałą z tytułu niezdolności do pracy w wysokości 498,72 złotych (netto). Wraz z mężem mieli wspólnie dochód ok. 2.900 złotych. Odliczając koszty wyżywienia i odzieży męża około 700 złotych, można uznać, iż środki pozostające utrzymanie powódki, syna i domu wyniosły 2.200 złotych, odliczając otrzymaną przez powódkę rentę, zasadnym było zasądzenie renty po 750 złotych miesięcznie płatną do 10-go każdego miesiąca od 2 sierpnia 2012r. z odsetkami ustawowymi w razie uchybienia terminu płatności. Na tej samej zasadzie zasądza na rzecz powódki kwotę 10.330,00 złotych tytułem skapitalizowanej renty za okres od 1 maja 2010r. do 1 kwietnia 2012r.

Również roszczenie małoletniego P. K. o rentę jest uzasadnione. Zmarły ojciec powoda był zobowiązany do jego alimentacji na podstawie art. 128 k.r. i o.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego -Izba Cywilna sygn. (...) "Celem renty odszkodowawczej o jakiej mowa w art. 446 § 2 k.c. jest naprawienie szkody polegającej na tym, że uprawniony do alimentów nie może ich uzyskać wobec śmierci zobowiązanego. Osoba odpowiedzialna za szkodę powinna zapłacić odszkodowanie odpowiadające kwocie, jaką zobowiązany alimentował uprawnionego".

Małoletni powód uczęszcza do szkoły podstawowej. Strona pozwana przyznała małoletniemu powodowi rentę w kwocie 160 złotych, co - zdaniem Sądu- jest za niską kwotą z uwagi na uzasadnione potrzeby małoletniego, kwota 600 złotych miesięcznie odpowiada uzasadnionym potrzebom małoletniego powoda, jest niezbędna dla jego utrzymania i zapewnienia mu życia na poziomie jaki zapewniłby mu zmarły ojciec M. K.. P. K. uczęszcza do szkoły podstawowej, gdzie zakup książek rośnie w każdym roku szkolnym i obecnie kształtuje się na poziomie 300 złotych rocznie. Należy tu podkreślić, iż matka P. jest osobą niezdolną do pracy. Przy ustaleniu wysokości renty dla małoletniego dziecka, nie można pomijać ogólnej sytuacji rodziny liczby jej członków i powszechnie przyznawanej zasady równej stopy życiowej wszystkich członków rodziny. Renta na rzecz dziecka w związku ze śmiercią jednego z rodziców powinna być zasądzona do czasu uzyskania przez niego zdolności do pracy zarobkowej (aż do ukończenia studiów, jeśli zostały podjęte bezpośrednio po ukończeniu szkoły średniej) niezależnie od tego, czy drugie z rodziców jest w stanie je utrzymać (vide: wyrok SN z 10.12.1962r. (...)OSNCP 1964 nr 1 poz. 11).

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził na rzecz małoletniego P. K. kwotę 10.560,00 złotych tytułem skapitalizowanej renty obligatoryjnej od 1 maja 2010r. do 1 maja 2012r. oraz rentę po 600 złotych miesięcznie płatną do 10-go każdego miesiąca z odsetkami w razie uchybienia terminu płatności.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.c. zasądzając je w całości od strony pozwanej na rzecz powódki. Koszty te stanowi opłata sądowa od pozwu R. K. w wysokości 3.467 złotych, 3.600 złotych koszty zastępstwa procesowego ustalone stosownie do § 6 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat od pełnomocnictwa, dla P. K. zwrot opłaty sądowej od pozwu w wysokości 2.138 złotych oraz kwotę 2.400 złotych tytułem zastępstwa procesowego oraz 17 złotych opłata od pełnomocnictwa.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.